

e 4⁵.
g.

179

Arm.	Pres.	C.	N.
189	lll.	A.	lh.

Lo sabater del

cop calent

Entremès

ms. 678

— Lo sabater del cop calent —

Entremés original de Pelegri Ferrer

(frare franciscà)

— any 1829. —

— Personas —

Sabater . . . (anomenat) . . . Mestre Climent.

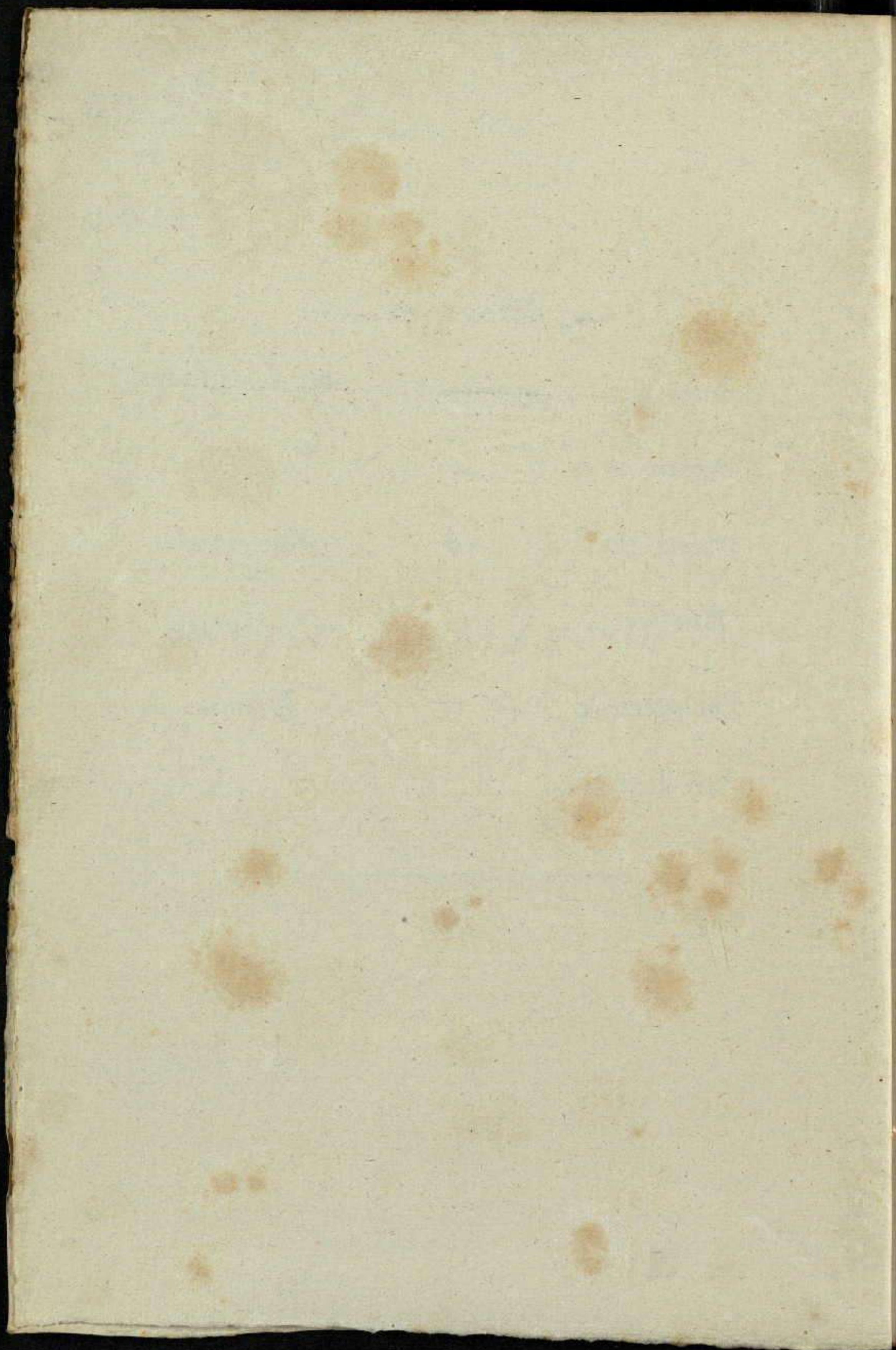
Aptienent . . (id) . . . Macazi

Mestressa . . (id) . . . Margarida

Barber . . (id) . . . Sr. Tomeu

Un pescadó . . (id) . . . Mensiol.

Un figurin

Entremès del
Sabater del cop calent.

Lo teatru figura una pobre botiga, y lo saba:
ter està assentat frente la porta; á l'esquerra
estará l'aprenent trevallant y á la dreta la
Mestressa filant. L'acció será á las set del vespre.

Sabater = Molt amable companyia
manifestem alegria,
y tot cossint las sabatas
comensem nostres cançons.

(canta)

"Oy que linda y hermosa
es la meua Margarida,

sa cara com una rosa

Y sas mans plata brunyida.

Margarida =

(canta)

"Climent no m tirias floretas
ni eliquias que só bonica
que tinch la boca tan rica
com l'olla de las pastetas."

Macari

= Bravo? Esta mestressa

si m' es de cap de pesa!

Sabater

(a Macari)

Y tu que saps animalàs?

Macari

= Oh, jo canto ab molt mes compàs.

Tinch un baix com un mosti,

un tenor de Lechugui,

un xiple com un pullastre,

un contralt bo per un sastre,

també se fé lo violi

y pujo fins a la mi,

y com aixó es tirapeu

fas lo qu' en vull de la veu

Sabaté = Pues si tu ets un gran bernal

si es cert lo qu' ara has dit,

fes de la veu un vestit

y no arindrás esquinsat.

Macari = Ab aixó vull suposar

que la se molt be jugar

que quant fas los alts y baixos

sembla sia feta ab encaixos.

Molta atenció senyors

y sentiran primors

(s' alça y canta)

"Ab que gust no cantara

(fa lo contrabaix)

Zum, zum, zum, zum.

un aprenent sabater

(fa lo violi)

lirilili, lina, lizom,

que va al llit sense sopar.

(fa la flauta)

trit, trit, tritom,

y 's lleva sens cap diné.

(fa la trompa)

larum, lrum, lruzulum.

Sabater = Calla, calla, gran drops

penas que m' engañarás.

ja t'entench la tua maula,

mentres que fas la flauta

entre tant estàs en vaga,

mira nàs de pastanaga

si per càs tu vols cantà

no deixias de treballà

y en lloch de fer instruments

tira lo cuyro ab las dents

y tot tirant lo nyinyol

pots cantar re, mi, fa, sol

Macari = Mostriamo ara he pensat

qu' el millor m' he deixat.

(pren lo tamboret y fa lo bombo cantant

ab veu de tiple.)

"Qui compra rosas del mes de Maig

qui'n compra, qui'n compra

ó sinó m' en vaig.

(ab veu de baix)

Banqueta de tres pies

de zapatero es.

(El sabater pren el tirapau y li pega

y a' cada cop li diu i

Sabater = Bom, bom, bom, bom.

(Sunt Mensiol enfadat y diu)

Mensiol? - Sabater al' eap ne som.

¿Que dimoni tan cantar?

H las cinch vos ne sentit,

ahir fins a mitja nit,

ni un instant puch descansar:

que tot lo dia canteu

cregueu no mi oposare:

peró de nit me queixaré

per lo ruido que feu.

Ja diu molt be Pons Pilat

Capitol vuytanta sis:

"Pescador no lloquis pis
que te sabatè al costat. "

Sabatè = No nos enfadeu Mensiol
també diu lo Doctó Esteve:
Cadascú dins casa seva
pot fer tot lo que vol.

Mensiol = No val res aquesta prova
La rahó es molt evident.
perque sempre s' enten
mentres no fàssia mal obra:
a mi lo motiu me sobra
y no vull tenir rahons
eviden de vostres racons
a la nit fora cantar
perque aixó vindrà a parar
ab algun ball de bastons.

Macari = Vos Mensiol que no veyeu

que som dos ab tirapeu:

tenim martell y estenallas

y de formas dos senallas,

falsillas eom bayonetes

y l' olla de las pastetes,

tenim claus y estisoras

pedras esmoladocas,

tenim boix, tenim punxo

y tot lo del vetllado.

Ja poden armar batalla.

Mensiol = No vull rahons ab canalla.

(S' en va enfadat a trobar el Sr. Tomeu y

Macari al seu detras fentli posturas:

lo sabater y la mestressa s' en van

per altre cantó.)

Lo teatro figura una botiga de barber molt pobre.

ahont estara' assentat lo Sr. Fumeu llegint.

(Surk Mensiol y li diu :)

Mensiol = Bon dia Señor Fomeu !

Fomeu = Que felis vos lo tingueu.

Mensiol = Jo li demano per Deu

tinga pietat de mi.

ni una nit puch dormi.

La causa ja li dire.

Un malehit sabate

que per nom se diu Climent

la mestressa y aprenent

estant sota del meu pis.

Ira de neu. qu' els feris !

quant se posan a vetlla

jugan qui mes cridara.

molts dias ha succeït

cantar fins a mitja nit.

Si en los llibres tot se troba

vegi de fer una prova

y si logro lo repòs

li prometo un peix molt gros.

Tomeu = Mensiol. lo que jo os diré

que ni Galeno ha dit

ni cap metje ha escrit

per fer calla' un el sabatè:

ab tot jo ja rumiaré

regiraré algun llibrot

dels que parlan de tarot

y avuy ja nos veurem

penso que lograrem

fer calla' al sabaterot.

Mensiol = Ho deixo a la seva ma

y lo que dirà vostre

los dos ho tenim d'arma

per fer calla al sabatè.

Tumeu = Jo fare' lo meu papè

mentres vos lo vostre feu.

Mensiol = Com una via de neu

que ya els ascamurrazè,

y aquell malehit Climent ----

Tumeu = Mensiol, estau atent:

Comich veureu vos mateix

que tinch un medi segü

no digueu res a ningü

que confio menjar peix:

alli a dos cuarts de deu

esteu aqui previngut

veureu com queda mut

ó al menos pert la veu.

Onensiot = Vivau los esclots d' Onàs

Las ulleras de Caiçis

Lo barret de Benjami

La perruca de Cai.

Si aquesta li surt ben bé

veura' com m' explicaré

Senyor Tomeu aixís quedem

Tomeu = Aquest vespre nos veurem.

(P' en van)

*Lo teatro figura altre vegada la casa del sabater
ahont estaran treballant.*

(Surto lo Sr. Tomeu que va a' afeytar a' lo mes.

= tre Climent y diu:

Tomeu = Sen vos quart mestre Climent

Margarida y Aprenent

Macari = ¿a vos que la gent mateu.

Sabater = *(a Macari)*

Que sempre així's de xarraz!

Com es qu' ha vingut tan tard?

Tomeu = Mentre vos afaytare

Brevement m' explicaré.

(Margarida treu la basina y un drap y lo

li Tomeu tot afaytant al sabater li diu:

Tomeu = No hi ha ofici tant malvat

com es lo de Cirugiá,

a la nit s' ha de llevá

per tota necessitat.

No sabeu lo qu' ha passat

a mitja d' aquesta nit?

Un lladre molt atrevit.

ha entrat dins d' una casa
son amo ab una espasa
un tan bell cop li ha donat
que la cuixa li ha passat,
pero lo madre insolent
com lo cop era calent
no pensaba fos ferit
solament ho ha advertit
quant saltant per un barranch
li faltava ja la sanch,
un home lo ha trobat
y luego me ha avisat,
jo li he fet l' envanadura
pero anira bé la cura.

Sabater = Impossible m' apart
qu' un homes aixis ferit

Lo cop no havia senxit.

Tumeu = Entengau Mestre Climent
mentres lo cop es calent
un no s'adona del mal
encara que sia mortal.

Aixis ho diu la experiencia
mare de tota sciencia.

Sabater = Deu m'en quart d'un cop semblant
perque solament lo espant
me donaria tal desmay
que tot cridant ay! ay! ay!
à vos mestre Climent
à la fosa falta gent.

(aqui lo acaba d'afeytar)

Tumeu = Jo tampoch se lo que faria.

Senyors d'aquí un altre dia.

Margarida = Bona nit senyor Tomeu.

(S'en va)

Sabatè = Margarida y lo sopà ?

Margarida = Suego lo vas a portà

(Marg. para la taula)

Sabatè = Que fas tu cap de pà,

no has clavat lo xacó,

ficahí be lo punxo

- Cuyta y anem a' sopà.

Macari = Mostriamo ja he acabat

Are^{m'} aixecare

a' taula m' assentare

y voste' m' umplirà' el plat.

Margarida = Si vols sopà Climent

a' taula folla gent.

Macari = Mostriamo, que hi anem ?

Despues ho acabarem.

(se senten a taula)

Sabatè = Margarida dom ho pà
y comentarem a menja'.

(menjar)

Sabate = (a Macari)

Mira tu gran fart de mena
aqui tens mitja sisena
també tens raba y ansiam
y no dignias mes que tens fam.
Has cantat no molt temps ha
que no t donaba sopa'.

Macari = Tan com fam no ho diré
pero gana m tindré
per menjar-me un bacallà
y de fasols mitj quarta'.

Sabate' = Vamos no despatxas gents

Macari = No tinch caixals a' las dents:

mastegant a' poch a' poch,

Cada' boi va a' son lloch

segons lleys dels aprenents

Perque tots menjem ab gran pena

y de la panxa fem esquena.

Sabate' = Vamos despatxa gran fart

que ya son las nou y quart.

Macari = Ora podré despatxar

que no hi ha res que menjar.

(l'alau de taula posantse a' treballa' y Margarida

después d' haber plegat la taula se posa a' filar

teulada prop del vetllado')

Sabate = Después d' un bon sopar

be molt be un bon cantar.

Vamos Margarida,

una de ben aixerida

Margarida =

(canta)

"Esposo buen provecho

tu mereces la palma

del corazon de mi pecho

y del pecho de mi alma ..

Macari = Comensem en castellà ?

Ay, que tant s'acabará.

(Lo sabater estusega y comensa a cantar

ab molta pausa lo següent)

Sabaté =

(cant)

"Málaga cuyas murallas

combaten al mar soberbio,

el mejor puerto de mar

que tiene el Rey en su reino. "

(En dihent reyno queda ab los brazos estesos
fizant lo ninyot. Entra lo h. home ab
la cara emmascarada, gora vermella
manta y ab un punyal de fusta li dona
un cop en lo pit y li embruta de mangra
y fuig)

(El sabatè cau en terra y diu)

Sabatèr = Demano confessió

Margarida yo só mort
lo cop calent es molt fort
Correu, Extrema-unció.

Margarida =

(tunt al carrer y crida)

Assistencia! Oh, venins!
vagian uns als caputxins
altres a busca'l Doctò
y altres per l' Extrema-unció.

Macari = Pues aquí só jo mestressa

si la cosa va de pressa

mentres vindrà el capuchí

jo lo ajudaré a mori.

(S'aprenent s' amolla prop del cap del

sabaté y li diu ab veu llàstima)

Mostriamo, mestre Climent.

Jo só lo vostre aprenent

Ara mentres teniu temps

me voleu donar per fens

aquell munt de reballs ?

Perque en semblants treballs

mentres lo cap està clar

un home pot disposar.

Així preneu vostre mida

ja vegeu qu' es esta vida.

uns diuen es com lo fum
que s' en va fent rich, rich, rum.
Altres qu' es tan sutil
qu' es trenca com un fil
y altres diuen es com vent
que s' en va ab un cop catent.

(aha la veu)

Ara es hora, ara si,
invoquen a' sant Crispi
y dihentli ab gran devocio i:
ya que vos sou lo patró
d' un gremi tan formal
eureume d' aquest mal.
Oh, vos gloriós Crispinià
may mes a' ningú engaña i:
quant venia la gent

Sihent Mestre Climent

¿Las sabatas estan llestas?

Mireu que som prop de festas.

Deyau no son acabadas

y no eran pas comensadas.

D'estas semblants mentidas

quantas no n'he sentidas

I després tanta masega

fals nyinyot, dolenta pega,

dabau curo vell per nou,

pell de cabra per de bou.

Pero deixem esta' dixo'

que ja ho sabeu millor que jo

y si ara jo fos notari

tan cert com me dich Macari

os pendria lo testament

mes que farà un aprenent

que ni tant sols sap escriure ?

Sabatè' = Macari no m'hasias riure ;

parla ab serenitat

tu ja veus lo meu estat

pot ser qu'antes de dilluns

que yo ya sia ab los difunts.

Macari = Hay nostramo ! Mes que dieu ?

De pena ja no tinc veu

Ja no vull ser mes aprenent

per no morir de cop calent ;

pobre de mi que faré

si falta aquest sabatè

Macari ja no viurà

sense beure ni menjar.

(tutta Mensiol com a veti y dia)

Mensiol = Qu'es això Margarida?

Margarida = Climent acaba la vida.

(entra lo Sr. Tomen y diu)

Tomen = Quina casualitat

trobar-me tan aviat.

Que teniu Mestre Climent?

Sabate = Lo cop encara es calent,

la ferida es fatal

jo no m sento del mal,

explicat tu Margarida

mentres me dura la vida.

Margarida = Estavam aquí tots cantant.

y sens entendre com ni quant

un lladre facinerós

ab un ganivet furós

a Climent ha traspassat:

miria com està posat

re la ferida en lo pit.

Tumeu = Aquestas cançons de nit,

de quants mals no son la causa;

Mentres fés un poch de pausa

ou com discorre jo

y direu si tinch rahó.

Un lladre que va a robar

si es de nit y sent cantar

luego pensaria entre si

Ola! Aquest es un vehi

que vetlla y està atent

y si ou cridar la gent

quant jo faria la mia

ell luego sortiria,

vat mes passarne los caps

y fora de mal de caps,

poch soroll quant es de nit.

Ja veyeu qu' ha succeit.

Sabaté = Hay amada Margarida

si d'aquesta puch campar

may mes a la nit cantar

mentres me duria la vida.

Eumeu = Has reparat tu Macari

algun senyal de desvari

perque si t' cap se ni va

tu lo tindras de lligà.

Macari = Desvari, pobre mesqui

si sembla de pergami,

ell quant se posa casaca

du pedras a la butxaca,

sempre se po del vent

tant cert com sò aprenent.

si l' tinch de lligar jo

serà en aquest vetlladò,

ab un tros de nyinyot erú

estará aquí tan segú

com tancat a la presó

Senyor Tomeu no repara

que se li muda la cara.

ya --- gira los ulls en blanch

sembla que mastega fanch.

(Lo Sr. Tomeu polsa al sabatè y li diu)

Tomeu = Lo pols no es intercadent.

Macari = Lo cop es massa calent.

La mare me va ensenya'

antes de tex aprenent

que tot lo que sia calent

Buſant s' ha de refredà:

encare que no tinch panxa

ſas tant vent com una manxa

Si voste' vol ſenyor Tomeu

lo deixare' ſiet com la neu.

(Lo Sr. Tomeu li mira lo pit y diu)

Tomeu = Lo cutis no te fractura.

Macari = Mestressa aqui s' aturiz.

me penjan si comprench

aquet parla' tan flamench.

Tomeu = Essent la lesio parsial

la ferida no s' mortal.

(ap a Margarida)

Quant yo sia fora

ab vi y un drapet, netegeuli d' pit

y d' aqui a' una hora

y si no hi ha novetat aneu al lit.

(Lo Sr. Fomeu s'en va y l'abat es forment estornut)

Margarida = Valgat Deu si no es tabaco
fo t'aseguro Climent
qu' estornut tan excelent
no t'fara cap curutaco.

Macari = Benchida sia t' hora,
viva lo mestre Climent.
ara si qu' el cop calent
crech ahura' sortit en fora.

Margarida = Me recorde marit meu
qu' ha dit lo senyor Fomeu
que ab vi y un drapet blanch
te anes trayent la sanch.

Macari = I si la sanch li trayeu
vos mateixa no veyeu

que quedara' desangrat

y moura' mes abiat ?

Sabate' = Calla tu, gran xanameca.

¿Que vol la sanch qu' es seca. ?

(entra un figurin y diu)

Figurin = Buenas noches señores.

(tira una carta y llegeix el sobre - escrit dihent)

me daran V^{da} raxon de este señor ?

A don Clemente Aprietat.

Sabate' = Si que lo ha trobat aviat;

aquí esta' si voste' vol

pot ser tindre' algun consol.

Figurin = Aun dice mas :

Maestro de obra prima

que hace y reahce

temienda y compone

Botas y zapatos viejos.

alias el zapatero del Cop Calent.

Sabate' = *(s'alsa y sin enfadat)*

Desvergonyit, insolent.

llengua molt vil y atrevida.!

(busca una falsilla y lo figurin lo deté orient)

Figurin = Don Clemente de teneos

o sino morirá Samson

con todos los filisteos.

(lo figurin s'en va burlantren)

Sabate' = No veyeu com me provoca!

(marganda l'agafa)

Ora trech foch per la boca.

Marganda = Assentat al tamboret

o si vols aqui en lo bauch,

t' aniré trayent la sauch

ja tinch to vi y to drapet.

(li neteja 'l pit)

Macari = Mestressa entemiment

quan sian al cop ca - - -

Sabate' - - - (lo mira de reull y diu)

Cuyta, acaba gran borratxo

y veuràs com te despatxo.

Macari = No ho feu mestre Climent

que ja he deixat lo lent.

(Margarida se posa a riure y Sabater li diu)

Sabate' = De que rius desvergonyida ?

Margarida = Si no trovo cap ferida.

ni señal de feridura

ni allò de la fractura.

Sabate' = (s' alza y diu)

Ja entenich aquest embolich :

perque no cantem de nit

Lo mensiol s'ha convingut

ab aquell barberot brut

y ab lo insolent lechuqui

per ferme una burla a' mi

y espantarnos a' los tres

perque a' la nit no dihem res.

Pobre de mi desdichat

qui creurà lo qu'ha passat?

Margarida yo m'hevento

sobre tot lo que mes sento

Margarida

Sabatè

Macari

qu'et

qu'em dirà tota la gent.

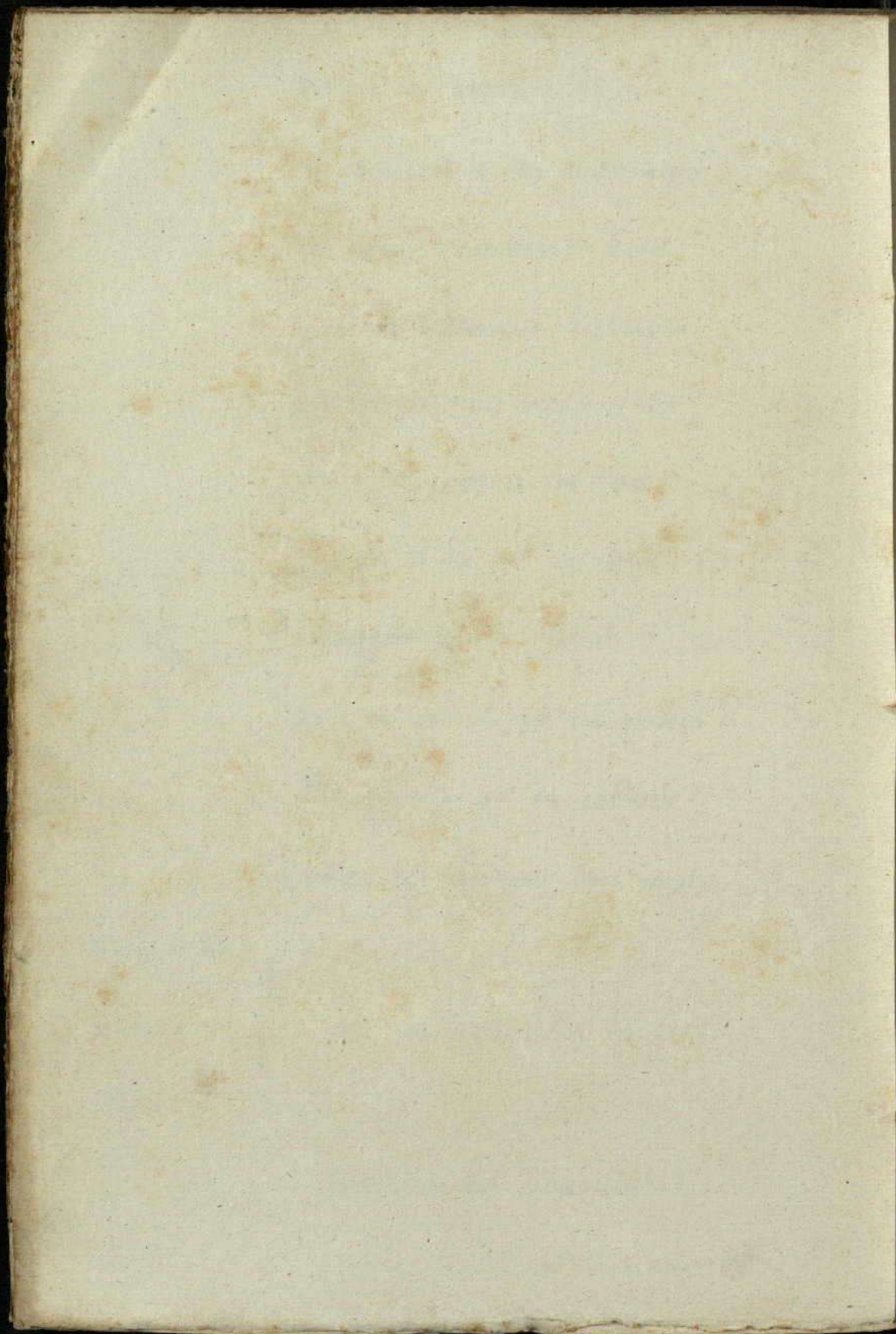
que sou.

Sabater del cop calent.

— Fi del entremès —

Es copia. de.

B. Ott.

/1006389175